

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՐԹԻՈՒՆԻՅԵՒՆԻ ԿԱՆՈՒՆ
Տարեկան վեցամսեայ
4 Պոլսոյ համար 6 մեկ 3 մեկ
Գաւառաց » 7 » 3 1/2 »

10
ՓԱՐՍԵ

ՕՐԱԳԻՐ

10
ՓԱՐՍԵ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ վերաբերեալ որ եւ է
համայն եւ գրութիւն պէտք է ուղղել
առ Տնօրէն-Խմբագիր Կ. Պոլսոյ Մէք-
հան չարչը Բիւշակի Էճ. խան երկրորդ
յարկ թիւ 19:

Direction du journal arménien
13, RUE RUSSE. CONSTANTINOPLE
Merdjan Ruchdi effendi Han No-19

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

ԱԶԳ. — Երեք օր ետքը փետուար 20 «Հայրենիք»-ի խրատական թերթը յետ այսօրվի 20 փարայի պիտի վաճառուի:

ՏԱՄԱՆԻՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 2217

ՇԱԲԱԹ

21 ՓԵՏՐՎԱՐ 1887 (Ն.Տ.) 5 ՄԱՐՏ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Քորէսթոնտանս Բօլիթից լրա-
դիրը իւր Բեդէրսպուրկի թըղ-
թակցէն երկրորդ նամակ մը ըն-
դունած է Ռուսիոյ աշխարհա-
վարութեան մասին գոր հետեւե-
տալ կերպով կամարտելով:

Ռուս հասարակութիւնը մեծ
անհամբերութեամբ կ'սպասէ
Գերմանիոյ խորհրդարանական
ընտրութեանց արդեանց. որք
խաղաղութիւն կամ պատերազմ
պիտի վճռեն, թոյլ տալով Պիդ-
մարը իշխանին խաղաղական ըն-
թացք մը բռնելու եթէ ընտրու-
թիւնը նպատակաւոր են իրեն, և
կամ հակառակ պարագայի մէջ
յուսահատական ձեռնարկի մը
մղելու զայն:

Մեր հանրային կարծիքը բոր-
բորած է, և Պոլսոյ բանակցու-
թեանց նորագոյն կերպարանք մը
ստացած լինելուն համար:

Ռուսիոյ պահանջմանց դէմ,
Պուլկար կառավարութեան ընդ-
դիմութիւնը ոչ միայն Անգլիոյ
այլ և Գերմանիոյ դադարի քա-
ջալերութեանց կ'ընծայուի: Եւ
ըստ որում Ֆրանսա Ռուսիոյ նը-
պատակաւոր ընթացք մը բռնած
է Պուլկարական խնդրոյն մէջ,
ուստի բնական է հետեւցնել թէ՛
մեր համակրութիւնը առ Գեր-
մանիա հետզհետէ կը նուաղին,
իսկ Ֆրանսայի նկատմամբ ամէն
զատակարգի մէջ հետզհետէ կա-
ւենան: Գերմանացի դիւանա-
դէտ մը անցեալ օր կը քանդա-
տէր թէ և ոչ մէկ տեղէ մը կը
հրաւիրեն զինքը, և ուր որ եր-
թայ, ցրտութեամբ կ'ընդունին,
իսկ Ֆրանսական դիւանագիտու-
թեան ներկայացուցիչը ընդհա-
կառակն սիրալիք ընդունելու-
թիւն կը վայելեն ի Բեթըրս-
պուրկի:

Նուստ Թան լրացրին վերջին
յօդուածը որ կը վերաբերի Ռու-
սիոյ հետեւեալիք ընթացից, երբ
Ֆրանսո-Գերմ. վէճը ծագի, կե-
րելի թէ՛ մեծ մղում տուած է
Ռուսական մամուլին, որ միաձայ-
նութեամբ կը յանձնարարէ կայ-
սերական կառավարութեան իւր
աշխարհ միայն դէպ ի հռենոս
զարմեւ և ո և է խառնակու-

թեանց չմիջամտել Աւստրիոյ, ոչ
ալ Անգլիոյ հետ. որպէս զի վըճ-
ռական ժամուն կարող լինի իւր
չահերը պաշտպանել: Ընդհանուր
կարծիք մ'ալ կայ թէ՛ Գերմանիոյ
հետ ալ ո և է թիւրիմացութե-
նէ հարկ է զգուշանալ, սա-
կայն հարկ է նաեւ զգոյշ լինել
անոր նկատմամբ և այս միջոցաւ
խոհականութեան ճամբուն մէջ
պահել զանկէպ, այնպիսի կեր-
պով որ խաղաղութիւնը պահ-
պանուի կամ Գերմանիա ստիպ-
ուի իւր բոլոր զօրութեամբն չը
յարձակիլ Ֆրանսայի վրայ եթէ
պատերազմը անխուսափելի լի-
նի: Այս վերջին տեսակէտով,
հանրային կարծիքը կը փափաքի
որ Ռուսիա իրագործելու կա-
տարեալ աշատութիւնը պահէ.
եւ ամենուն հետ խաղաղութեան
մէջ լինելով, ամենուն տիրէ:

Գալով Պուլկարական խնդրոյն,
թէ՛ եւ այս խնդրոյն դէմ յարուց-
ւած արդեւնքներուն վրայ ընդ-
հանուր զայրոյթ կայ հոս, սա-
կայն հանրային կարծիքը այնպէս
կը խորհի թէ՛ Պուլկարական
խնդրոյն լուծումը կրնայ տակա-
ւին երկարիլ մինչեւ որ անոր վը-
տագներու իրական հետեւանաց
վրայ կատարեալ լոյս սփռուի,
այն փոփոխութիւնն որք Ֆրանսիոյ
կ'սպառնան: Եթէ՛ Ռուսիոյ ո և է
ուշադրութիւնը ո և է կերպով
պէտք չէ վրիպի այն դարձու-
ած պատճառաւ, որք կրնան
տեղի ունենալ Ֆրանսո-Գերմա-
նական յարաբերութեանց մէջ:

Խղճմունաց խորբըր ընկելով,
իրաւ է որ հակառակութիւն մը
կրնայ տեսնուիլ Ռուսական ազ-
գին խաղաղական մշտատեւ դի-
տաւորութեանց և Գերմանիոյ
դէմ հակակիր զգացմանց մէջ.
այս հակակրութեամբ Ռու-
սիա կրնայ փափաքիլ որ Գեր-
մանիա Ֆրանսայի հետ կուռի
բռնուի, յորում յաղթութեան
յաջողութիւնը Գերմանիոյ կողմը
բացարձակապէս երաշխաւորեալ
չին համարուիր այսօր: Սակայն
կայս. կառավարութիւնը որ խա-
ղաղական դիտաւորութիւններ
միայն ունի, և այս ու այն ներ-
շնչմանց չհնազանդիր, պիտի
ջանայ ունին չդնել ո և է թելա-
դրութեանց և կարելի եղածին
չափ ապահովել խաղաղութեան
պահպանումը: Արդ, այն նպա-

տակին մէջ յաջողելու լաւագոյն
միջոցն է հակառակ կուսակցու-
թիւններէն և ոչ մին չքաջալի-
րել, և այս պատճառաւ Ֆրանսա
դո՛հ պիտի լինի Ռուսիոյ բարե-
կամական ընթացքէն, մինչդեռ
Գերմանիա այսպիսի բարեկամու-
թիւն մը չարաչար պիտի դորձածէ
եթէ՛ նոր պարտականութիւններ
խել յուսայ կամ երկիւղ պատ-
ճառելով և կամ երեւակայական
պաշտպանութիւն խոստանալով
Ռուսիոյ՝ Պուլկարական խնդրոյն
մէջ:

Պուլկարական խնդրոյն լու-
ծումը հետեւանք պիտի լինի այն
դարձուածոց զոր պիտի առնուն
արեւմտից զործերը: Ուստի
Ֆրանսական կառավարութիւնը,
այս խնդրոյն վերջնական լուսա-
ւորութեան հաւաք ո և է քաղա-
քական կապակցութիւն սկստը
չէ ունենայ:

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԻՍ Ի ԲԸԹԻ ՇԱՆ

Օտարազգի բարձրաստիճան
անձանց մոտերիմ և ծանօթ ազ-
նիւ բարեկամ մը տոմս մը յղած լի-
նելով մեզ, սիրով ընդունեցանք
և հինգ շաբթի երեկոյ ժամ 8 1/2-ին
գիմեցինք ի թատրոն Բըթի Շանի:

Նուագահանգէսի մը ներկայ
գտնուին գեղարուեստից և սա-
հուն երազոց աշխարհին մէջ չըր-
ջիլ կը նշանակէ: Նոյն տղաւո-
րութեամբ և մեք մտանք թա-
տերասրահն ուր կը փայլէր Բե-
րայի աղնուական դասը: Հայ
տարը բացակայ էր. մի քանի
բարձրաստիճան պաշտօնէից հետ
աղնուական Հայ ընտանիք մը կը
գտնուէր: Մեր շուրջը դիւանա-
դիտական ակումբ մը կար. մեր
դիմաց դիմաց երգիչներու խումբ
մը:

Լիւստովիք Հալէվի, Մայեր-
պէր և Քօթթէ ի հանդէս եկան
և լիւստով փոխադրեցին պահ մը ու-
րիշ աշխարհ մը, առաւել հմա-
յական և քաղցր քան մեր բնա-
կավայրը:

Պարոն և տիկին Քօթթէ հը-
րէուհայն մէջէն գեղեցիկ եղա-
նակներ նուագեցին մերթ վսեմ,
մերթ պարզ, մերթ բարձրագոյ
և մերթ հանդարտ, մանաւանդ

գեղարայն տիկին Քօթթէ, ճար-
տար երգչուհին իւր հեշտալուր
շեշտերով գեղեցիկ աստիճանա-
ւորում մը դրաւ իւր ձայնին
մէջ, և հմայեց մեր ամենուս ա-
կանջները:

Երկրորդ արարուածն կը ներ-
կայացնէր նկարչի մը սենեակն
ուր դրուած էին եռոտանին և
երանդասնակն: Պ. Վիլֆրէտ
երգիչ և դադարիչ միանգամայն
յաղթական դիմօք ի հանդէս
գալով վրձինն ի ձեռնին փոթոր-
կի մը պատկերը դժեց ում կըն-
կերակցէր դաշնակն: Ճշմարիտ
արուեստագէտի մը հանդամանք-
ներն ունէր և մեզ բաւական
տարօրինակ երեւցաւ տան վայր-
կներ մէջ փոթորկի մը դադարու-
թիւնը:

Նմա յաջորդեց տիկին Ժէ-
ռարի մի գեղեցիկ արտասանու-
թիւնը: Ծիծաղուն դիմօք, վառ-
վառն աչօք և քրքիջ բառնալով
ներկայացաւ և զմեզ չափազանց
ծիծաղեցեցաւ իւր երգիծական
ձեւերով: Կատակերգակի մը
հանգամանքներն իրացուցած էր
յինքեան: Տիկին Տարօն և Լուի-
ճին փոխադրեցին զմեզ երջա-
նիկ եղեմի մը մէջ, առաջինը Ռօ-
մէոյի և Ժիւլիէթի պարերգովն
իսկ երկրորդը Մայերպէրի հիւ-
կընծեաներովը:

Անմահ Մայերպէրի սօնաթ-
ները հրաշալի տպաւորութիւն
մը թողուցին մեր ականջաց վը-
րայ, և տխրազգեաց ոգւով պի-
տի մեկնէինք եթէ հանդէսը չը
փակէր Պ. Լէկըր, որ պանրավա-
ճառի մը հանդերձներ զգեցած
և երկու խոշոր պանրի կտորներ
ի ձեռնին իւր զուարճալի շատա-
խօսութեամբն խեց մեր սրտե-
րէն այն տխուր և քաղցրանոյշ
տպաւորութիւնը զոր թողուցած
էր Մայերպէր:

27րդ թիկնաթու

ԱԶԳԱՅԻՆ ԶԵՂՄՄՈՒՆՔ Ի ՐՈՒՄԷԼԻ ՀԻՍՍՐ

Թաղիս եկեղեցւոյ մէջ տեղի
ունեցած գողութեան վերջին
դէպքին առթիւ, որոյ վրայ թա-
ղեցւոց մի փոքրագոյն մասն վըշ-
տացաւ, պատշաճ կը համարիմ
մի քանի հետաքրքրական տե-
ղեկութիւններ տալ ձեր արդոյ

ընթացողաց այն վիճակին վրայ, որով կը վարեն թաղիս եկեղեցւոյ և վարժարանի գործերն:

Արդի թաղ. խորհուրդը, ընտրեալ լինել թաղեցիներէ ապօրէն քուէարկութեամբ, երկու տարիէ ի վեր պաշտօն կը վարէ ի ֆլաս աղղին և ի հաճոյս թաղեցի տղետին ու խառնին: Աղղի, կրօնի և ուսման սէր չկայ ո՛չ միայն թաղ. խորհուրդ. քով այլև մեծաւ մասամբ ընկել թաղեցւոց քով: որք ո՛չ եկեղեցի կը յաճախեն, ո՛չ յանուն աղղի ստակ կը նուիրեն և ո՛չ յառաջդիմութիւն ու լուսաւորութիւն կը սիրեն, ըստ որում միեւնոյն է այժմ, ինչ որ էր դար մը յառաջ Բումբէի Հիսար: Ի զուր Կրօն. պատկառելի ժողովը աղգօգուտ հրահանգ մը կը խրկէ եկեղեցւոյ և վարժարանի մատակարարութիւնը գծող, ի զուր Աղղ. վարչութիւնն երբեմն նուիրատուութեան յորդոր կուղղէ առ մեզ, միշտ անխելի և ապարդիւն կը մնան, ըստ որում ո՛չ կարգացող կայ և ո՛չ հասկցող:

Երբ հարկ լինի թաղեցիներէն ստակ պահանջել յանուն դաստիարակութեան, իսկոյն իրենց անկարողութիւնը յառաջ կը բերեն, վախճալով թէ այդու կը զրկուին ոգեւից ըմբօնքէն: Թաղ. խորհուրդը նկատ կը կազմէ երեկոյնները գինետան մէջ, ուր ի դիւրութիւն աղղային և ոչ-աղղային ունկնդրաց, տաճկերէն լեզուաւ կը խօսի եկեղեցւոյ գործառնութեանց վրայ: Երբ զգայուն սիրտ ունեցող աղղային մի համարձակի երբեք իւր աղղափնաս մի ձեռնարկին դէմ բողոքել և կամ դիտողութիւն ընել, իսկոյն կազմակերպեալ խառնակ բանակը իւրութիւն կը դատապարտէ զայն, որով ազատ ասպարէզ դուռն է թաղ. խորհուրդը ըստ իւր կամս գործելու: Եկեղեցի և վարժարան անխնամ և լքեալ վիճակի մէջ կը դիմեն ոմանց դժբաժնութեան, պաշտօնէից թուշակը անվճար, կը տառապին միշտ: Չափազանցութիւնը չեն և ոչ իսկ ամբաստանութիւնը, ինչ որ կը գրեմ, այլ ճշմարիտ տեղեկութիւնք: մին Աղղ. Հիւանդանոցին մոմադիւնը ու կոտակի մի ստակը կը գրաւէ, միւսը՝ իւր արհեստին պատճառաւ մէկին տեղ երկուք կը կորդէ, ուրիշ մը մասնաւորաց պարտքը եկեղեցիէն կառնու, ահա մեր սահմանադրապէս կազմեալ թաղեցի թաղ. խորհուրդը, որ կը ղլանայ քիչ մը ածուխ տալ մեր բազմաշխատ քարոզչին, կը դժկամակի պանդուխտ քահանային 50 դրշ. ամսականը 60ի բարձրացնել խնայողութեան համար, բայց խիղճ չըներ եկեղեցւոյ հասոյթին կէսը երթեւեկի ծախքի յատկացնել, Պօլոյ մէջ և ոչ մի թաղ այսպիսի վիճակ մի ունեցած է, որոյ համար զաւակաց և զգացման տէր աղղայինը կը պարտաւորին մեկնել թաղէ, որ Աղղ. վարչութեան հսկողութեանէն հե-

ռի լինելով իւր մէջ ունի ամէն տեսակ զեղծմունք և անկարգութիւնք:

ԴԱՆԻԷԼ Ա. ՏԵՄԻՐԳՈՒՆԱՆ
Բ. Հիսար 19 փետր. 87

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

— 0 —

Սէլամըդի արարողութիւնն երէկ Համիտիյեէ միջին մէջ կատարուեցաւ:

Աւստրիական դեսպան Պ. Գալիէ և իւր տիկին, Պ. Ֆրէսինէի նախարարութեան մէջ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան պաշտօն վարող անձն և Պ. Չանքօֆ ի տես գնացած էին սոյն արարողութեան:

Վեհ. Սուլթանն անոնց ներկայութիւնն իմանալով, յատուկ թիկնապահներու միջոցաւ իւր կայսերական ողջոյններն հաղորդեց և հրաւիրեց զանոնք՝ կայսերական պալատան թանգարանն այցելելու:

— Վալինկիթնի նախորդ Օսմ. դեսպան Ֆերիդ Թէվֆիդ փաշա, Մողէր հրացանաց շինութեան վրայ հսկելու և զանոնք ստանալու պաշտօնով, այսօր քանի մը պաշտօնակցաց հետ մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի ի Գերմանիա:

— Թարիքի մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով, Պուլկարիոյ կառավարութեան զօրքերը Սիւլիստէ մոնելով, քաղաքը դըրաւեր և ապստամբութիւնը զսպելը են: Պաշարման վիճակ հրատարակուել է ամբողջ Դանուբի եզերաց վրայ, Ռումանիայէն եկող զինեալ ապստամբք յետս մղուել են, երբ ուղեր են Ռումուլք ելնել:

— Կայսերական քաղաքային վարժարանին այն ընթացաւարտը որք ուսումնական թարգմանութեան խափանեալ դիւանին անգամ եղած էին, Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ կուսակալաց քով յատուկ պաշտօնի պիտի կոչուին: Ըստ այսմ Յովհաննէս էֆէնտի Սյուրնի կուսակալութեան քով պաշտօնի կոչուել է, և մընացեալք հետզհետէ պաշտօնի պիտի կոչուին:

— Պէլլինէն հասած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Ֆրանսական և Ռումական դեսպանք փետր. 25ին Պիզմար իշխանին հետ տեսակցութիւն մը ունեցել են ի ներկայութեան Անգլիական դեսպանին:

Ամեն կողմէ խաղաղասիրական զգացումներ արտայայտուել են: Գիւանադէտը կը խորհին թէ այս միջոցիս խաղաղութիւնը չկրնար վրդովիլ:

— Կազէթ տը Բօլոնքը կը ծանուցանէ թէ դաշնակցական ժողովը փոխառութեան ծրագիր մը ներկայել է բանակին ծախուց համար:

— Ռուսիոյ իւլամական կրօնի պետ Շէխ Ահմետ-Ահմէտ-Հիւսէ-

յին-Չառէ ի մօտոյ Բեդրասլուրի պիտի ուղեւորի, որոյ այցելութեան նպատակն է Ռումաստանի Մահմէտականաց համար ինչ ինչ առանձնաշնորհումներ ձեռք բերել:

— Մօնիթէօր իւր մասնաւոր տեղեկութեանց վրայ յենով կը սէ թէ Կայսերական կառավարութիւնը Պէլլինի գաշնադիր տէրութեանց ծանուցել է Ռիզա Պէյի ի Պուլկարիա ունեցած պաշտօնավարութեան նպատակը:

Բ. Դուռը սոյն ծանուցաւրով կը յայտնէ թէ Ռիզա Պէյ Սօֆիա զրկուած է ի Պօլիս սկսուած բանակցութիւնը շարունակելու համար: Խնդիրը պիտի քննէ, զանազան կուսակցութեանց գաղափարները և զգացումները պիտի հասկնայ և կայսերական կառավարութեան տեղեկութիւն պիտի տայ թէ կարելի՞ է կարգադրութեան մը յանգիլ:

— Դարձեալ ըստ Մօնիթէօրի ապստամբական շարժմունք Պալքանաց հիւսիսակողմը և մասնաւորապէս հարաւակողմը տարածուել են:

Պուլքէյէն հասած տեղեկութիւնը կը ծանուցանեն թէ Ռումուլք, Շուվուր, Թաթար-Բագարճըղի և ուրիշ քաղաքաց պահակ զօրքերն ալ խնամակալութեան դէմ ելել են: ապստամբութիւնը մինչեւ Փիլիպէ հասած է:

Կը կարծուի թէ Պէնտէրէֆ հարկւրապետը և իւր կուսակիցք սոյն ապստամբութեան դըլուխը կը գտնուին:

— Ասկէ առաջ դրուած էր թէ Պուլկար խնամակալութիւնը Հիլլենական կառավարութեան մօտ գործակատարութիւն մը կուղէ հաստատուել:

Հիլլենական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Հիլլին կառավարութիւնը Պուլկար կառավարութիւնը ծանցած չըլլալով, այսպիսի տնօրէնութիւն մը չի պիտի կարենայ յանձն առնուլ:

— Հունգարիայէն ձի բերելու համար զրկուած յանձնախումբը իւր պաշտօնն աւարտած լինելով, մայրաքաղաքս վերադառնալու հրաման ստացել է հեռագրաւ:

— Ֆրանսական Վիքթօրիէօզ շողենաւը որ Մարքէսաք ծովակալին հրամանին ներքեւ կը դըտնուի, Պիրէոն հասել է:

— Սթանպուլ Սիլիստրէի ապստամբական դէպքին առթիւ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ:

Ռումասէր կուսակցութիւնը Բարեկենդանի ուրախութեան և պահակ զօրաց քննադէն օգուտ քաղելով, մի քանի զօրքերով և զինեալ գիւղացիներով յաղոցել է տեղական իշխանութիւնը և խնամակալութեան հաւատարիմ բոլոր սպայները ձերբակալելու:

Ապստամբք քաղաքին տիրելով, Սիլիստրէի ամբողջ գաւառաւ կը իրենց իշխանութեան ներքեւ

առեր և զինեալ հրոսակներ կազմել են կառավարական զօրաց կողմէ ու և է յարձակման դիմադրելու համար:

Պէնտէրէֆ և Սարափօֆ նախկին սպայները որք Սիլիստրէ կը գտնուէին, կարեւոր դեր մը ունեցել են այս գործին մէջ:

Խնամակալութիւնը ապստամբութեան սոյն լուրը առնելով վառնայի իշխանութեան հրամայել է որ երկու գունդ զօրք և 1500 զինեալ անձինք զրկէ ի Սիլիստրէ: Ասոնք կերակիէն երկուչարթի լուսնալու դիշերը յատուկ կառավարով վառնայէն մեկնել և Շուվուրի երկու գունդ պահակ զօրաց հետ միացել են: Նոյնպէս Ռումուլք, Չիլթով և Թրնօվա հրաման զրկուել է որ բոլոր պարապ զօրքերը Սիլիստրէ զրկուին, ինչպէս նաեւ ի Շումնու որ 1 գունդ ձիաւոր և թընդանօթաձիգ զօրքեր ի Սիլիստրէ փութացուին:

Խնամակալութիւնը Ռումանական կառավարութեան հետ բանակցելով, համաձայնութիւն գոյացել է ապստամբաց նահանջման դիմը կտրելու երբ Ռումանիա փախչելու պարտաւորին:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՕՍՄ. ՔՕՆՍՈՒԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց.....	15	—
Այս առաւօտ բացուեցաւ...	14	38
ԻՍԹԻԴՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻԹԷ		
Այս առաւօտ.....	40	26

ԲԱՅՆՏՈՒՄՄ

Թրամուէյ.....	Փր. 280	—
Բումբէի երկաթուղի...	32	25

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի.....	դրշ. 100	—
20 փրանքոյ.....	87	37
Անգլիական ոսկի.....	111	4
Բօլ Իմբէրիալ.....	90	25
Քրիմից.....	51	20
Բուսլի թղթադրամ.....	9	86
» արծաթ.....	80	10
Ֆիօրին.....	—	—
Մէճիտարծ (տարբ.).....	107	36
Վեցնոց.....	102	10
Հինգնոց.....	102	10
Մէթալիք.....	98	30
Քառորդ.....	106	25
Մանր մէճիտ.....	104	20
Թապիլէյ.....	21	10

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

— 0 —

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՑ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ
Ե Ի

ՀՐԱՄԱՐՈՒՄ ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏ-
ՐԻՄՐՔ ՀՕՐ

Խառն ժողով գումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Վսեմ. Նուրեան էֆէնտի:

Կրօն. և Քաղ. Ժողովները ստուար մեծամասնութիւն ունէին:

Նախ կարդացուեցաւ Կրօն. Ժողովոյ Բանաձեւը ի մասին Պէշիկիթաշի Աղղ. դերեղմանատան որ ի Կայսերական պալատ գիւմուս մ'ընելու հարկին վրայ կը պնդէր:

Քաղ. Ժողովն սոյն առաջարկն ընդունեց, սակայն հարկ եղաւ խորհիլ հետեւանաց վրայ, այսինքն եթէ գիւմուսն ապարդիւն ելնէ, Կրօն. Ժողովը պիտի համակերպի՝ Աղղ. Ժողովոյ որոշման:

Յայնժամ Կրօն. Ժողովոյ մէկ երկու անդամք յայտարարեցին թէ իրենք չեն կարող համակերպիլ այդ որոշման, այլք յայտարարեցին թէ իրենք ձեռնպահ կը մնան: Ասկէ ծագեցաւ բուռն վիճարանութիւն մը որ բաւական երկարեցաւ:

Ս. Պատրիարք Հայրը փշկեալ սրտիւ յայտարարեց թէ ինք Պատրիարք ըլլալէ առաջ եկեղեցական է. արդարեւ գիւրին չէ անտարբերութեամբ գիտել Ժողովրդեան լացն ու կոծը երբ իւր ննջեցեոց ոսկերաց փոխադրութիւնը տեսնէ: Այսպիսի պարագայի մէջ երկու Ժողովոց միաձայն համամոտութիւնը հարկ է. և քանի որ սոյն համամոտութիւնը կը պակսի, լաւագոյն է հրաժարիլ:

Ն. Սրբազնութիւնը զայս ըսելով, յուղեալ և թախծազին գիւմք Ժողովարանէն դուրս ելաւ և իւր սենեակն առանձնանալով, թուրքերէնի քարտուղար Կարապետ Էֆէնտիի հրամայեց անմիջապէս իւր հրաժարագիրը պատրաստել:

Կրօն. և Քաղ. Ժողովոց անդամք սոյն անակնկալ զոյժն իմանալով յուղուեցան:

Քաղ. Ժողովը խնդրեց Կրօն. Ժողովէն որ իւր կարծիքը զրաւոր յայտնէ: Յայնժամ երկու Ժողովներն առանձնացան:

Կրօն. Ժողովը նախ պատգամաւորութեամբ մը խնդրեց Ամեն. Ս. Պատրիարքէն որ մի քանի օր ևս սպասէ իւր հրաժարման մասին: սակայն Ն. Սրբազնութիւնը պնդեց իւր հրաժարականին վրայ:

Յետոյ Կրօն. Ժողովը առանձինն խորհրդակցելով որոշեց իւր Բանաձեւը և այս մասին իւր բացատրութիւնը Աղղ. Ժողովոյ ներկայել:

Իսկ Ս. Պատրիարք Հայրը ըսն իսկ իւր ձեռագրով գիր մ'ուղղեց առ Առնեսապետն Աղղ. Ժողովոյ յորում իւր մտաւոր և մարմնաւոր անկարողութիւնը, ծերութիւնն ու հիւանդութիւնը յայտնելով կը խնդրէր որ Աղղ. Ժողովը ընդունի իւր հրաժարականը գիտալով և արգահատելով Աղղին վրայ որ առողջ և կարող գահակալի մը պէտք ունի: Սոյն հրաժարագիրն անմիջապէս Աղղ. Ժողովոյ ատենապետին շրկուեցաւ:

Իսկ առ Բ. Դուռն ուղղեալ հրաժարագիրը Ն. Սրբազնութիւնը երկուշարթի օր անձամբ պիտի մատուցանէ Սրբաբուրութեան գործոց Վսեմ: Նախարարին:

Ս. Պատրիարք Հայրը Աղղ. Պատրիարքարանի մէջ իւր ունեցած բոլոր թղթերը և գոյքերը երուսաղէմատուն փոխադրեց երէկ: Եւ երէկ իրիկուն Գեր. Փոխանորդը կանչելով իւր քով

գտնուած կնիքներն յանձնեց անոր:

Այնպիսի ժամանակի մը մէջ յորում աղղին ընդ տէրութեան ունեցած յարաբերութիւնք հետզհետէ բարւոքելու և աղղին ներքին գործերը լաւ ուղղութիւն մը ստանալու վիճակին մէջ կը մտնէին, Ն. Սրբազնութեան անակնկալ հրաժարումը ցաւ կը պատճառէ մեզ և բոլոր ողջամիտ աղղայնոց. ուստի և իրաւամբ փափաքելի է որ Աղղ. Ժողովն ի մօտոյ գումարուելով այս վիճակին դարմանը խորհի և ազատէ աղղը այս չփոթ վիճակէն որ կրնայ ցաւալի հետեւանքներ յառաջ բերել:

Կը խեմք թէ Քաղ. Ժողովը առանձին նիստ մը պիտի ընէ վաղը ի Բերա:

Յունաց Պատր. Գեր. Փոխանորդը Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր այցելեց երէկ և ի գիւմաց Տ. Դիոնէսիոս Սրբազանի Ն. Սրբազնութեան առողջական վիճակին վրայ տեղեկութիւն խնդրեց:

Ս. Պատրիարք Հայրը պատուով ընդունելով Յունաց Գեր. Փոխանորդը շնորհակալութիւն յայտնեց Տ. Դիոնէսիոս Սրբազանի սոյն եղբայրական մեծարանաց համար:

Կեսարիոյ առաջնորդ Ռուս. ճուղկեան Գեր. Գեորգ Ծ. վարդապետի և Տիգրանակերտի առաջնորդ Գեր. Արիստակէս եպիսկոպոսի առաջնորդական Պէրաթները Բ. Դուռն Աղղ. Պատրիարքարան շրկուեցան:

Հրատարակուեցաւ ՀՆՁԱԿԻ Երկրորդ հատորի վերջին տետրը, ընդ նմին եւ բաժանորդաց նուիրեալ Աղղային կատակերգակ եւ դերասան բարեյիշատակ Գարեգին Հ. Ռչտուն. այ հեղինակած ՎԵՅ ՈՒ ԿԷՍ ՊՈՐՏԻ ԺԱՌԱՆԳ ՄՆԱՅԱԾ ՄՆՏՈՒԿԸ անուն ծիծաղալար թրգախառն կատակերգութիւնը՝ որ ձեռքէ 3 դաշեկանի կը փաճառի Պահճէ գարու ճրագագաններու քով: Մարտ 1 էն սկսեալ ՀՆՁԱԿ շարաթը անգամ մը պիտի հրատարակուի: Բաժանորդագրութեան պայմանք անփոփոխ են:

ՀԵՌԱԳԻՐ

— 0 —

Լնտրա 3 մարտ

Գապուլէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, Աֆղանստանի էմիրը, Ռուսաց կողմէ յարձակումէ վախճալով, յայտարարութիւն մը հանել է հրաւիրելով Աֆղաններն որ պատերազմի պատրաստուին: 10էն 18 տարեկան պատանեաց համար ամենրօեայ մարզանքներ հրամայուած են, 18 տարեկանէն վեր, բանակին մէջ պիտի մտնեն:

ԽԱՌՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

ՈՒ ՂԵԻՈՐ ՈՒ ԹԵԱՆ

Գրեց. — Կիրակոս Ս. Ղազանճեան

Կը ծախուի 6 դրշ. ի ամեն հայ գրավաճառաց քով:

— Ի՞նչն առեւանդեց...
— Նոյն ինքն:
— Եւ ո՞ւր տարաւ:
— Չեմ գիտեր:
— Դիտե՛ս:
— Կերդնում...
— Խօսէ՛:
— Բայց ոչինչ գիտեմ:
— Խօսէ՛, խօսէ՛, վերադարձուր ինձ Ժանս, կը լսե՛ս կը հասկնա՛ս, և կամ թէ զձեզ շան մը նման կ'ապանենմ:
Սոսկում. Ժիկու կը վախճար. երբէք իւր կենաց մէջ այդքան չէր դողդղած. իւր շրթունքն դուռնատ էին, ձայնը կոկորդին մէջ կը խեղդուէր. մահացու արիւնը կապուտակ հետքեր թողած էր իւր քրտնաթոր ճակտին վրայ:
— Շնորհ, շնորհ, գոչեց վերջապէս, Քառու՛ռ, մի սպաններ զիս, և կերդնում զայն գտնելու համար:
Քառուռ լուտանք մ'արձակեց և արմուկը մուրճի մը նման վեր վերցուց:
— Խնայեցէ՛ք զայն, ընդմիջեց Եւայ պաղատաղին: Այդ մարդը կրնայ մեզ օգտակար ծախթութիւններ տալ. վարձատրութեան մը խոստումը, պատժոյ մը երկիւղը, թերեւս աւելի ներգործութիւն ունենան քան սպառնալիքն: Տեսէ՛ք, բարեկամս, ես անոր մայրն եմ, ե՛ս և կը խրատեմ ձեզ որ կիրքերնիդ չափաւորէ՛ք:

պարտութիւնը հակառակ իւր տկարութեան: Տասը վայրկեան տեսեց այդ. Յետոյ դուռնէն լսելի եղաւ հեղձամոլձուկ ճիչ մը և գրեթէ անմիջապէս վերջը, կառքի մը թաւալումն սրարշաւ երկվարաց տրոփիւնին հետ: Ահա՛ այդ կուգէր Ժիկու, և այն ատեն ուղեց իւր հակառակորդին ձեռքէն ազատիլ և խոյս տալ... Բայց այնպէս ենթադրելով թէ Գօրտիէ հասկցած ըլլար նորա բաղձանքը, դրան կողմը վազեց և արձանի մը նման սեմին վրայ կեցաւ արգիլելու համար նորա դուռս ելնելը: Ժիկուի վիճակը կը ծանրանար, Քառուռ թէն կը վախճար, եթէ տանը մէջ հանդիպէր նմա, առաջին վայրկեանները վտանգաւոր կրնային լինել... և խոհեմութեամբ վարուած կը լինէր եթէ գաղտնի տեղ մը պահուէր: Բայց ի՞նչպէս պէտք էր ընել, Ժաք Գօրտիէի ոտից առջեւ կը գտնուէր այն ահաւոր դանակն որով Ժանն պահ մը փորձեց ինքզինքը պաշտպանել, բայց մինչեւ հո՛ն պէտք էր երթալ և այդ այնքան զիւրին բան չէր: Միակ միջոցն էր այդ, և Ժիկու չէր վախճար: Խելքը դուրսը Ժողովեց, և աչքերն յառեց գետինը գտնուած փայլուն դանակին: Ոստիւն մը միայն բաւ էր. Ժիկու տասն երկվայրկեանի չափ վարանեցաւ, վերջապէս չունչը բռնելով ոտը ելաւ և դէպի յառաջ ցատկեց... Նախապատրաստութիւններն խոհեմաբար ըրած էր, միշտ առարկային վրայ կը նայէր: Բայց հազիւ դպչած ժամանակ, երբ կը ծռէր զէնքը վերցնելու համար, շառ-շամամբ մը դուռը բացուեցաւ և դանակը մի

ՏՊԱԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ

Մ. Կ. ՍԱՐԸԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ ՄԵՐԱՆ ԶԱՐԵԸ ՐԻԻՇՏԻ ԷՖԵՆՏԻ ԽԱՆԻ ԿԻՑ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆ, ՏԱՅԿԱՍՏԱՆ, ԳԱՂԱՅԻՆ, ԱՆԳԼԻՅԱՆ, ԻՏԱԼԻԱՆ, ՅՈՒՆԱՆԻ, ՀՐԷՐԷՆ ԼԵՂՈՒՄՅՈՒՆ

Դիրք. Տեղադրում. Նամակ. Աղբյուր. Նամակաց հասցեներ. Այցելատուն. Վաճառականական նմուշ. (Ֆաթուռ) Հարսանական նամակներ. Ընդհանուր մահադատ. Ընդհանուր վերաբերման հաշվառում. Կանոնադր. և տոմար. վերաբերման լեզուներով կը տպագրուին:

Սոյն տպագրատունը որ ութ տարիներէ ի վեր ամենայն կանոնադրութեամբ կը շարունակուի, ուր այս անգամ վերաբերման լեզուները տառերը նորոգ պատրաստուած են՝ ըստ առաջնայն պիտի գոհացնէ իրեն դիմող յաճախորդները:

Գաւառներէ եկած բոլոր յանձնարարութիւնը ամենայն ճշգրտութեամբ կը կատարուին նոյն իսկ յատուկ թղթատարի ձեռամբ:

Վերաբերման լեզուները թարգմանութեան և կանոնադրութեան մասին տպագրատունը դիւրութիւններ պիտի ընծայէ:

ԳԻՆԵՐԸ ԶԱՓԱԽՈՐ ԵՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ԵՐԿՐԱԶԱՓՈՒԹԻՒՆ

Այստեղից
Վաճառ. Հազարապետեան
Հետեւողութեամբ
Ժ. Տալուկի

Սոյն հասցիներէն, որ հանրա-
ժանօթ չափաքանաց կողմէ գնա-
հատուած է, ցարդ հրատարակուած
երկրագործութեանց վրայ մեծ առա-
ւելութիւն ունի ոչ միայն իւր սահ-
մանաց ճշգրտութեամբ այլ և արուես-
տական բառերու ընտրութեամբ:
Կեդրոնատեղին է Պօղոսեան գը-
րատունը Զաքարիա-Եօգուշ թիւ
56:

Գին 8 դահեկան:

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՐԱԼԻ ՍԻՐԱԳԱՅ

— 0 —

Եղեալից Առաջնորդ Գեր. Խորէն
Եպիսկոպոս Սիւրբարեանի սոյն խմատա-
սիրական երկին, ուղեւորութեանց
պատմութեամբ և փոխտոմարական
խորհրդածութեամբ, հետաքրքրա-
շարժ և միանգամայն սրտաշարժ ու
ախորժելի գործ մ'է, ամեն մարդու
ընթերցանութեան արժանի: Տպա-
գրուած է Զմիւռնիոյ Տէպեան տը-
պարանը, Գինն է 8 դր:

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊՕԶԱՃԵԱՆ
(Զաքարիա-Եօգուշ, թիւ 56)

Մեծ Բանակութիւն

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ ԴԱՍՏԳՐՈՅ

Սոյն գրատունն այս անգամ Փա-
սիզն ընդունած է մեր ազգ. վար-
ժարանաց մէջ մուտ գտած Գրա-
ներէն ամբողջ դասագրքերու մեծ
«Սթօք» մը, որոյ մէջ կը գտնուին
մասնաւորապէս Լաւուսի ամբողջ
գործերը, Պալանայի «անփանս», ա-
տուլեան և փոստիկոն, քօնդ է
բառապօլ», Լաուի է Յիւսիւի, Կե-
նարի և Պաւլի քերականութիւն-

ներն և անոնց բանալիները, Ապ-
կօլթիէի «Լեքթիւռ» կուսութիւնը
քօնդ խթօնիէ, անփանս, ատուլ-
անս (տը Լաւալ), Տէլեմաք, շուա,
տը Լեքթիւռ (Տանիէ), Լեքթիւռ
կուսութիւն (Լաւուս), Փապլը տը Լա-
փօնթիէն և և և:

ԳԻՆԵՐԸ ԽՈՒՍՏ ԶԱՓԱԽՈՐ
Յրաններէն նամակները շատ աժան
գներով:

Սէքսթէթէն Ժէնէպալ գին 4 1/2

» Խնդիւկոսէլ » 3

Գաւառական յանձնարարութիւնը
վաճառքով կը կատարուին:

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ
Մ. Թ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

— 242 —

Քանի քայլ հեռի դուրեցաւ, Ներս մոնողը Բառ-
ուռէն էր, Եւայի հետ:

— Ժա՛նն... Ժա՛նն... յարեց նախկին երկա-
թագործը ներս մոնելով:

— Աղջիկ... աղջիկ... յարեց տարաբաղդ
մայր դողդոջուն:

Բայց կանգ առին հիացմամբ և ապշեալ ի տես
այն պատկերին որ ներկայացաւ իրենց առջեւ:

— Քօրտիէ՛ն, պօռաց անմիջապէս Բառուռէ՛ զոր
առաջին անգամ ինք նշմարեց զԺաք:

Սոյն վերջինը ողջունեց ժպտաւոր:

— Աղջիկներդ կը խնդրէք, ըսաւ քաղցր ձայ-
նիւ մը:

— Ո՛ւր է, ըսաւ Բառուռէ:

— Ո՛ւր է, կրկնեց Եւայ:

Քօրտիէ մատը շրթանցը վրայ դրաւ:

— Սըս յարեց. մեկնեցաւ:

— Առանձինն:

— Ո՛չ, անոր հետ:

— Ո՛վ էր հոս եկողը:

— Իւր սիրահարը:

— Ի՞նչ ըսաւ:

— Երկար ատենէ ի վեր սղեկը կը սերէր...
այդպէս լինելը չէի գիտէր... յանկարծակիի բերի:

— Դո՛ւր:

— Ա՛հ, ինձմէ այդպիսի բան մը չէին յուսար...
Ժամանակին կը հասնէի... և այն պահուն յորում
զիրենք տեսնելու բարեբաղդութիւնն ի՛րազէի,
նոյն ինքն... նոյն ինքն...

— 243 —

Ժաք հառաչ մ'արձակեց և Բառուռէ գլուխը
թոթվեց:

— Իեղճ մարդ, միմիջեց ցած ձայնիւ:

Բայց խօսքը չլսնցուց:

Յիմարին ետեւէն աղմուկ մը լսելի կը լինէր և
այդ անսովոր ձայնը իւր ուշը դրաւած էր:

Բառուռէ բաւականացաւ զայն ճանչնալով ա-
մեն ինչ հասկնալու համար, ուղղակի անոր կողմը
գնաց և խորտակելու աստիճան անոր արմուկէն
բռնելով, ի ծունը իջեցուցած զայն սենեկին մէջ
տեղ բերաւ:

— Ա՛հ, պէտք էր տարակուսիլ, դուք սպառ-
նական աչօք և սեղմեալ աղւաններով:

— Ինձմէ պէտք չէ տարակուսիլ, ըսաւ Ժիկու
վեր ելնել փորձելով:

Արմուկի ահաւոր հարուած մը ընդհատեց իւր
խօսքը: Բառուռէ բաւական ուժեղ էր. Բաղկացը
վրայ հարիւր քիւծ ծանրութեամբ բեռ կրնար վեր-
ցնել և ուսոցը վրայ սայլակ մը կրել:

— Հո՛ս ի՞նչ ընելու եկար, թշուառական, ըսաւ
նախկին երկաթագործը:

— Ձիւս սպաննել կուզես, միմիջեց Ժիկու:

— Թերեւս, պատասխանեց Բառուռէ, որոյ ա-
չերէն սկսած էր արիւն դուրս ցայտել. և սակայն
դու ինձ չես պատասխաներ:

— Ի՞նչ կուզես դիմաւ:

— Ո՛վ էր հո՛ս եկողը...

— Քրուակիլն: